

Archeologie in Krispijn en bij Overkampweg te Dordrecht

Aardewerk en dierlijk bot bij de vijvers langs de Overkampweg

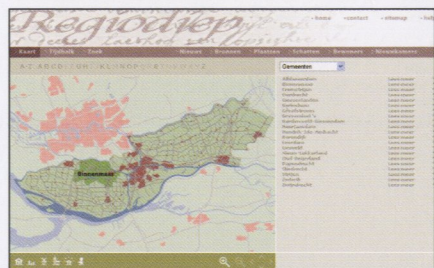
Afgelopen half jaar zijn er twee inventariserende archeologische onderzoeken uitgevoerd in wat eens het stroomgebied van de Dubbel was. Het eerste onderzoek vond plaats in de wijk Krispijn, naar aanleiding van een eerder uitgevoerd booronderzoek. Hier werd een archeologische proefsleuf aangelegd. In deze sleuf werden enkele sloten gevonden die tijdens de Sint Elisabethsvloed zijn gevuld. Daarnaast werd voor het eerst in lange tijd nog een teken van menselijke aanwezigheid gevonden: aardewerk. Het aardewerk, dat kon worden gedateerd in de periode 1000-1300 en de andere sporen zijn indicaties dat zich in de directe omgeving resten van bewoning bevinden. Uit het onderzoek bleek ook dat het niet nodig was om op deze plaats verder (uitgebreid) onderzoek te doen. De geplande nieuwbouw zal, zelfs als deze direct boven de huisplaats wordt gerealiseerd, de archeologische resten nauwelijks schaden. Later dit jaar wordt op een andere, nabij

gelegen locatie onderzocht of hier werkelijk sprake is van een woonterp in de ondergrond. Het tweede inventariserende onderzoek werd uitgevoerd op de plaats van het te bouwen politiebureau langs de Overkampweg. Hier kon een dwarsdoorsnede van het stroombed van de Dubbel worden bestudeerd. Voor de eerste keer was het mogelijk om het verhaal van het dichtslibben van deze rivier onder invloed van allerhande menselijke activiteiten vast te leggen. Duidelijk zichtbaar waren de gevolgen van de afdammingen van de Maas bij Heusden in 1271 en de daarmee gepaard gaande verlanding van de rivier tot 1421, de Sint

Elisabethsvloed in 1421 en de activiteit in de restgeul na de ramp. Van verschillende grondlagen zijn monsters genomen die zullen worden onderzocht op plantenresten en ouderdom. Naast de dichtgeslibde bedding van De Dubbel, in de huidige oever van een vijver, werd dankzij de hulp van amateurarcheoloog C. van der Esch 12e eeuwse aardewerk gevonden (pingsdorf, paffrath en kogelpotaardewerk) en resten van bot (een melktand van een ca. 9 maanden oud varken, een dijbeenfragment van een rund en een deel van een scheenbeen van schaap/geit met een duidelijk hakspoor). Hoewel dit onderzoek niet meteen een beeld geeft van de bewoning van dit gebied in de middeleeuwen, zal het van groot belang zijn om een idee te vormen over de omgeving en het gebruik ervan in die periode.

Zie ook www.dordrecht.nl/archeologie

Website regiodiep.nl gelanceerd

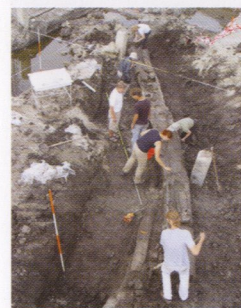

Onlangs is een nieuwe website over de bewoningsgeschiedenis van Zuid-Holland-Zuid gelanceerd. De nieuwe website regiodiep.nl is een

samenwerkingsproduct van de Stadsarchieven van Dordrecht en Gorinchem, maar ook van musea, bibliotheken, historische verenigingen en organisaties van nieuwkomers in de regio. De provincie Zuid-Holland heeft financiële steun verleend. Regiodiep.nl geeft informatie over de bewoningsgeschiedenis van de hele regio Zuid-Holland-Zuid: de Hoekse Waard, de

Zwijndrechtse Waard, het Eiland van Dordrecht, de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Ook informatie over archeologische vondsten en landschappelijke elementen is terug te vinden op de nieuwe site, evenals informatie over bebouwing en woonvormen. Er zijn verwijzingen naar alle bronnen die bekend zijn over de geschiedenis van een dorp of stad. Niet alle woonkernen zijn opgenomen, maar het aantal zal in de toekomst worden uitgebreid. Dit geldt trouwens voor meer onderwerpen op de site. De website biedt oude en nieuwe regiobewoners de kans om kennis te nemen van het verleden en ... zelf met aanvullingen te komen. De website is nu in feite een structuur met basisinformatie. Uitgangspunt is dat op allerlei plaatsen in de regio informatie kan worden ingevoerd. De website wordt zo een echt gezamenlijk product: van Goudswaard tot Goudriaan en van Piershil tot Peursum.

Verdronken dorp gevonden?

Duiker blootgelegd

Kindergrafje

Vlechtwerk Duiker

Bij het ter perse gaan van dit nummer van DiEP deden archeologen van de gemeente Dordrecht een opmerkelijke vondst aan de Amnesty Internationalweg, naast zwembad Aquapulca. Tijdens het aanleggen van funderingssleuven voor nieuwbouw op het terrein van het toekomstige Gezondheidspark worden menselijke skeletresten gevonden.

Restanten van Wolbrandskerke?

Naast de overblijfselen is een muur van enorm grote kloostermoppen zichtbaar. De muur is ruim 1.30 meter dik en moet van een groot en voornaam gebouw zijn geweest, zoals een kerk of een klooster. De vondsten liggen verbazend dicht onder het huidige maaiveld. Waarschijnlijk is de locatie een grote bewoonde (natuurlijke) terp geweest die ten zuiden van het riviertje De Dubbel liep. Het lijkt erop dat de archeologen zijn gestuit op één van de dorpen die 'verdronk' tijdens de Sint Elisabethsvloed van 1421. Welk dorp blijft gissen, maar het is niet onmogelijk dat hier een stukje is gevonden dat hoorde bij Wolbrandskerke, wat volgens sommige bronnen moet worden gezocht nabij de wijk Zuidhoven.

Vijftien skeletten

Ten noorden van de dikke muur zijn (vooral nog) vijftien menselijke skeletten gevonden, compleet met houten kist, sommigen nog met deksel. Het hout van de kisten is waarschijnlijk hergebruikt (scheepshout). Van 3 skeletten, die naast elkaar liggen met de voeten naar het oosten, is alvast te zeggen dat het om vrouwen gaat die waarschijnlijk tussen de 28 en 35 jaar oud zijn geworden. Ook is het skeletje van een kind gevonden. Het lijkt erop dat het kindje maar 1,5 tot 2 jaar oud werd.

Iets verder op het terrein ligt een (gevolde) sloot waaruit, naast dierlijk bot en puin, ook rijk versierd 14e eeuwse aardewerk tevoorschijn komt. In de grond zijn houten paaltjes en tenen vlechtwerk te zien die misschien van een beschoeiing zijn geweest. Ook is in deze grondlaag een metalen voorwerp opgegraven dat nog het meest op een passer lijkt. Een 15e eeuwse zilveren groot (een munt: zie DiEP 2) die uit dezelfde laag naar boven komt, is mogelijk te dateren tussen 1420 en

1424. De vondsten worden verzameld en de grond wordt bemonsterd voor paleobotanisch onderzoek (ondermeer naar resten van mogelijk ter plaatse verbouwde akkergewassen). Een meter of 50 ten noordwesten van de muur stond de archeologen nog een grote verrassing te wachten: een uitgeholde boomstam. Het blijkt bij nadere inspectie te gaan om een 11 meter lange duiker of inlaat. Een vroeg waterstaatkundig of landbouwkundig werk, mogelijk om het veen te ontwateren of om juist landbouwgrond te voorzien van water. De boomstam bestaat uit twee delen, die aan elkaar zijn bevestigd met tenen vlechtwerk dat onderaan is vastgezet met een houten wig. In een dwarsprofiel door de bodem is prachtig te zien hoe groot de kuil was die destijds werd gegraven om de boomstam in te leggen. De duiker/inlaat mondt uit in een grote, door mensenhanden gegraven sloot of gracht. In grond boven de duiker/inlaat ligt aardewerk uit de 12e eeuw. Nog groter is de verrassing als een week later 30 meter verderop, parallel aan de eerste, een tweede duiker of inlaat wordt gevonden.

Al met al lijkt de mogelijkheid dat het hier om een klooster met grafveld en cultuurgrond gaat vooralsnog het meest aannemelijk gezien de rijkdom en gebruiksfuncties van de vondsten. Het is zeer goed mogelijk dat deze archeologische vondst nog van vóór de Sint Elisabethsvloed is.

Zie ook www.dordrecht.nl/archeologie voor de actuele stand van zaken.

Muurwerk

Kindergrafje en graven van twee volwassen vrouwen